

CZU: 616-022.7-074/-078:614.2

ROLUL LABORATORULUI MICROBIOLOGIC ÎN DIAGNOSTICUL INFECȚIILOR ASOCIATE ASISTENȚEI MEDICALE

Svetlana COLAC, Marina LUPU, Victoria BUCOV, Olga BURDUNIUC

Agencia Națională pentru Sănătate Publică

Introducere

Infecțiile asociate asistenței medicale (IAAM) reprezintă o provocare semnificativă pentru siguranța pacienților în spitalele din întreaga lume, inclusiv în Republica Moldova. IAAM constituie o problemă majoră de sănătate publică, având un impact considerabil asupra morbidității, mortalității și calității vieții pacienților.

Statisticile arată că, în medie, în orice moment, până la 7% dintre pacienții din țările cu venituri mari și 10% dintre cei din țările cu venituri medii și mici dezvoltă cel puțin o IAAM. Totodată, datele naționale privind susceptibilitatea la antimicrobiene a agenților patogeni izolați indică o rezistență alarmantă la medicamentele incluse în protocoalele naționale pentru terapia de primă linie. IAAM prelungesc durata de spitalizare, generează dizabilități pe termen lung și cresc povara rezistenței la antimicrobiene (RAM). În acest context, este esențială depistarea acestor patologii prin metode de laborator și evaluarea rolului laboratoarelor în procesul de combatere a IAAM.

Materiale și metode

Căutarea surselor bibliografice privind problema menționată a fost efectuată prin accesarea bazelor de date PubMed, Mendeley Google Academic, analizând un total de 1400 de publicații. Articolele au fost evaluate conform ghidurilor PRISMA (*Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses*). Au fost selectate lucrările publicate în perioada 2019-2024, și anume articolele referitoare la rolul laboratorului microbiologic în depistarea IAAM.

Rezultate obținute

Anual, aproximativ 4,3 milioane de pacienți din spitalele din Uniunea Europeană/Spațiul Economic European (UE/SEE) dobândesc o IAAM în timpul aflării lor în spital, conform celui de-al treilea sondaj privind prevalența IAAM și utilizarea antimicrobienei în spitalele de urgență (ECDC, 2022-2023). Infecțiile tractului respirator, inclusiv pneumonia și COVID-19 asociate asistenței medicale, au reprezentat aproape o treime din toate IAAM raportate, fiind urmate de infecțiile tractului urinar, infecțiile situsului chirurgical, infecțiile fluxului sanguin și infecțiile gastro-intestinale.

Dovezile atestă o creștere a utilizării antimicrobienei în comparație cu datele anterioare – 35,5% dintre pacienți au primit cel puțin un preparat antimicrobian, în creștere față de 32,9% în perioada 2016-2017. Zilnic, aproximativ 390 de mii de pacienți spitalizați din UE/SEE primesc cel puțin un medicament antimicrobian. Este de remarcat că 1 din 3 microorganisme detectate în IAAM au fost bacterii RAM, limitând astfel opțiunile de tratament pentru pacienții infectați.

Succesul controlului IAAM depinde în mare măsură de furnizarea unor servicii de laborator microbiologic de înaltă calificare. Implementarea testării rapide a pacienților internați în secțiile de terapie intensivă este esențială pentru detectarea portajului de bacterii multirezistente cu risc epidemiologic înalt.

Pentru a eficientiza activitatea laboratoarelor este necesară unificarea și standardizarea metodelor de diagnostic. Laboratoarele microbiologice trebuie să aibă capacitatea de a identifica microorganismele până la nivel de specie și de a testa sensibilitatea acestora la antimicrobiene.

Implementarea unui sistem de management pentru pacienții colonizați cu microorganisme multirezistente este necesară, influențând direct calitatea îngrijirilor medicale și prevenirea IAAM cauzate de acești agenți microbieni.

Măsurile prevăzute în Programele de Prevenire și Control sunt mai eficiente atunci când sunt integrate în strategii multimodale de implementare, care combină elemente precum educația, monitorizarea și feedbackul.

Concluzii

Rezultatele furnizate de laboratorul microbiologic și accesate în timp util de clinician permit un diagnostic și un management eficient al IAAM, cu acordarea îngrijirilor corespunzătoare, îmbunătățirea siguranței pacienților și combaterea rezistenței la antimicrobiene.

Cuvinte-cheie: infecții asociate asistenței medicale, diagnostic de laborator, laborator microbiologic